

комплексом. Пристрій для перевірки справжності документів разом з комп'ютером дозволяє проводити дослідження у різних функціональних режимах. Наприклад, у різних режимах освітлення виявляти виправлення у тексті документу (часткову підробку). Збільшувальні можливості компаратору дозволяють детально вивчити мікроструктуру матеріалів та зображень на об'єкті. Виконані дослідження під час виконання практичних завдань здобувачі оформлюють з відповідними ілюстраціями, використовуючи можливості комплексу.

Таким чином, застосування відеоспектрального компаратору «Regula» 4305DMH під час проведення практичних занять з навчальних дисциплін, пов'язаних з дослідженням документів, дозволить здобувачам отримати практичні навички роботи з сучасною криміналістичною технікою, що є необхідними в умовах сьогодення для якісної експертної роботи.

Список використаних джерел

1. Кофанов А. В. Деякі аспекти проблематики підготовки судових експертів, їх взаємодії з керівництвом та оцінки проведених ними досліджень. Криміналістичний вісник, № 2 (20), 2013. С. 107–115.
2. Воробей О. В., Кофанов А.В. Техніко-криміналістичне дослідження документів : Навчальний посібник. Київ : Нац. акад. внутр. справ України, 2011. 312 с.
3. URL: https://regulaforensics.com/en/products/advanced_verification/4305/.

Воробей Олена Василівна,

викладач кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ВЗАЄМОДІЯ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ДІЯЛЬНІСТЮ «КОНВЕРТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ»

Найбільш організованою та ефективною формою протидії злочинності з боку правоохоронних органів є об'єднання сил і засобів та взаємодія правоохоронних й інших органів, наділених законом відповідними повноваженнями, що полягає в спільній участі залежно від обставин. Учасники такої взаємодії повинні використовувати необхідні, специфічні для кожного органу джерела інформації, сили та засоби, забезпечуючи ефективне розслідування кримінальних правопорушень.

Г. А. Матусовський трактує взаємодію як узгоджену діяльність правоохоронних, контролюючих та інших державних органів, спрямовану на досягнення спільної мети з мінімальною витратою сил, засобів і часу. У такому контексті йдеться про взаємодію не тільки слідчого й правоохоронних органів загалом з іншими державними органами, підприємствами, установами й організаціями. Слід

акцентувати увагу на тому, що це визначення взаємодії є прийнятним для всіх видів людської діяльності, його застосовують у різних галузях юридичних наук. Учений аргументує необхідність застосування системного підходу до вивчення проблем взаємодії з боку різних юридичних наук, серед яких криміналістика має відігравати координаційну та узагальнювальну роль [1].

Результати аналізу практики засвідчують, що важливе місце в процесі взаємодії належить його формам.

Форми взаємодії – способи співробітництва, що забезпечують узгоджений характер діяльності, конкретні способи зв'язку між суб'єктами взаємодії. Форма взаємодії як спосіб організації охоплює комплекс способів і прийомів, систему зв'язків і правовідносин суб'єктів взаємодії.

Так, до першої групи належать: спільне вивчення й аналіз матеріалів оперативної розробки чи перевірки; спільне планування; регулярний обмін інформацією про обставини конкретного кримінального провадження, що сприяє формуванню глибшого уявлення про подію кримінального правопорушення; проведення спільних службових нарад (навчань) з актуальних проблем взаємодії, а також обговорення результатів слідчих дій та оперативно-розшукових заходів з метою визначення ефективних і результативних шляхів розкриття кримінальних правопорушень.

Другу групу утворюють такі форми взаємодії: проведення відповідними оперативними підрозділами слідчих (розшукових) дій і негласних слідчих (розшукових) дій за дорученням слідчого; взаємодія в процесі провадження конкретної слідчої дії [2, с. 11–12].

Ефективність досудового розслідування кримінальних правопорушень безпосередньо залежить від налагодження взаємодії між органами досудового розслідування й оперативними підрозділами. Лише органічне поєднання гласних процесуальних засобів і негласних методів оперативно-розшукової діяльності (пошукових, розвідувальних, контррозвідувальних) здатне забезпечити своєчасне виявлення кримінальних правопорушень та повне їх розслідування (підготовлюваних або вже вчинених), передусім тих, які вчиняють і маскують організовані групи осіб [3, с. 25].

Ми виокремлюємо такі основні форми взаємодії оперативних підрозділів і слідчих під час проведення оперативно-розшукових заходів і негласних слідчих (розшукових) дій:

а) процесуальні: передача протоколу прокуророві про проведення негласної слідчої (розшукової) дії (ст. 252 КПК України); доручення слідчого щодо проведення негласної слідчої (розшукової) дії (ст. 40, 246 КПК України); надання допомоги слідчому під час провадження негласних слідчих (розшукових) дій (ст. 40 КПК України);

б) організаційні: обмін інформацією; координація; консультації; реалізація матеріалів ОРД; аналіз причин та умов, що сприяли вчиненню злочину [4, с. 24].

Під час досудового розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з діяльністю конвертаційних центрів, слідчий взаємодіє переважно з представниками оперативних підрозділів Національної поліції, Державної фіскальної служби, Служби безпеки України, представниками експертних установ, Державної аудиторської служби, органами нагляду, кредитно-фінансової сфери тощо.

Залежно від обставин кримінального провадження слідчий може взаємодіяти з такими органами та їх регіональними представниками: Національним банком України, Фондом державного майна, Міністерством фінансів України, Антимонопольним комітетом, Державним комітетом статистики, Міжнародною організацією кримінальної поліції в Україні (Інтерпол) тощо.

Під час розслідування зазначених кримінальних правопорушень слідчий може звертатися до спеціалістів різних галузей знань. Основними завданнями застосування спеціальних знань у кримінальних провадженнях щодо діяльності конвертаційних центрів є повне, усебічне дослідження доказів, виявлених у процесі слідства та здобування таких доказів: 1) ревізор може: встановити фактичне місцезнаходження грошових коштів і майна, їх кількість, загальну вартість, з'ясувати, відповідно до яких нормативних актів було відображено фінансово-господарські операції в бухгалтерських документах, у яких із них сліди кримінального правопорушення замасковано, перелік документів, що підтверджують порушення законодавства; 2) спеціаліст у галузі бухгалтерського обліку може надати консультації з приводу нормативних актів, що регулюють відносини в галузі бухгалтерського обліку й оподаткування, процедури руху грошових коштів, документального оформлення фінансових операцій, бухгалтерської звітності, постановки запитань на допиті, підбору необхідних для пред'явлення документів; 3) експерти можуть надати висновок стосовно визначеного кола питань, який використовують в оперативно-розшукових заходах, для планування розслідування, формулювання версій [5, с. 16].

Така взаємодія надає можливість з найменшими затратами сил, часу, засобів досягати загальної мети й передбачає узгоджену діяльність різних гілок однієї чи декількох організаційних систем.

Список використаних джерел

1. Степанюк Р. Л., Заяць Д. Д. Взаємодія під час досудового розслідування економічних злочинів. Форум права. 2014. № 1. С. 460–465. URL: <http://www.pravnuk.info/fomum-pr/1780-vzayemodiya-pid-chas-dosudovogo-rozsliduvannya-ekonomichnix-zlochiviv.html>.

2. Методичні рекомендації щодо порядку дій працівників органів внутрішніх справ при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних із фіктивним підприємництвом та діяльністю конвертаційних центрів / А. М. Ключко, Р. Л. Степанюк, Н. П. Бортник та ін. Актуальні питання діяльності слідчих підрозділів

органів внутрішніх справ України : зб. наук. пр. ХНУВС за 2014 рік. Харків, 2015. С. 193–220.

3. Волобуєв А. Ф. Питання взаємодії слідчих з оперативними підрозділами у досудовому розслідуванні. Актуальні проблеми досудового розслідування : зб. тез доп. IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 1 лип. 2015 р.). Київ, 2015. С. 25–27.

4. Гуцуляк М. Я. Особливості взаємодії та алгоритм дій окремих підрозділів ОВС при надходженні заяв і повідомлень про вчинення кримінального правопорушення. Актуальні проблеми досудового розслідування : зб. тез доп. IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 1 лип. 2015 р.). Київ, 2015. С. 86–89.

5. Воробей О. В. Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з діяльністю конвертаційних центрів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2019. 20 с.

Ганзюк Андрій Леонідович,
директор Хмельницького НДЕКЦ
МВС України, кандидат технічних наук;

Кравчук Олег Вікторович,
заступник директора Хмельницького
НДЕКЦ МВС України, доктор наук
з державного управління, кандидат
юридичних наук, доцент;

Гордєєв Анатолій Іванович,
фахівець 1-ї категорії відділу забезпечення
діяльності Хмельницького НДЕКЦ
МВС України, доктор технічних наук,
професор

СПОСІБ ВИМІРЮВАННЯ КУТІВ ЗАГОСТРЕННЯ ТА ФОРМИ ЛЕЗА ПІД ЧАС ДОСЛІДЖЕННЯ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ САД-СИСТЕМИ

Широке використання можливостей будь-яких експертиз, зокрема й експертизи холодної зброї, сприяє підвищенню ефективності діяльності правоохоронних органів у розкритті злочинів і запобіганні їм. Це зумовлює потребу постійного впровадження в експертну практику сучасних досягнень науки і техніки. Крім того, успішне проведення криміналістичного дослідження багато в чому залежить і від стану розроблених теоретичних і методологічних основ, що є базою для практичної діяльності. Саме тому дедалі більшого значення набувають дослідження актуальних проблем методики і організації проведення експертизи холодної зброї.

Згідно із загальними техніко-криміналістичними вимогами до холодної зброї у пп. 3.2.3 [1] зазначено, що кут загострення леза у бойовій зброї та ножів для виживання має бути не більше ніж 400; у